

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžrk/8/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018201014
Dátum vydania rozhodnutia: 17.10.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7018201014.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča (sudca spravodajca) a zo sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Anny Peťovskej, PhD., v právnej veci žalobkyne: F. A., nar. XX.XX.XXXX, H., zastúpená: JUDr. Vladimír Vólčko, advokát, Mlynská 27, Košice, proti žalovanému: Okresný úrad Košice, odbor opravných prostriedkov, Komenského 52, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-KE-OOP6-2018/036091/Nan zo dňa 11.09.2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8S/86/2018-260 zo dňa 28.03.2019, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Užívateľia pozemkov v záhradkovej osade ZO SZZ 32-45 Šaca - Pod lesom, v katastrálnom území Šaca predložili dňa 11.12.2000 na Okresný úrad Košice II, odbor PPLH ako právneho predchodcu Okresného úradu Košice, pozemkového a lesného odboru (ďalej aj len „OÚ KE, PLO“) návrh na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v uvedenej záhradkovej osade. OÚ KE, PLO ustanovil znalca v odbore Stavebníctvo, odvetvie Odhad hodnoty nehnuteľností Ing. U. Y., na určenie výšky náhrady za pozemky v ZO SZZ 32-45 Šaca - Pod Lesom. Po doručení znaleckého posudku č. 38/2016 zo dňa 20.07.2016 oznámil užívateľom výšku náhrady za užívané pozemky. Verejnou vyhláškou zo dňa 08.12.2017 oznámil začatie konania na vyporiadanie vlastníctva pozemkov v uvedenej záhradkovej osade a zároveň zverejnil úvodné podklady - register pôvodného stavu (ďalej aj len „RPS“) a geometrický plán. Dňa 16.01.2018 podala žalobkyňa proti uvedeným podkladom námietku.

2. OÚ KE, PLO rozhodnutím č. OU-KE-PLO-2018/012781-144-An zo dňa 22.05.2018 (ďalej aj len

„prvostupňové rozhodnutie“) v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 64/1997 Z. z.“) nevyhovelo námietke žalobkyne proti výpisu z úvodných podkladov skladajúcich sa z RPS a geometrického plánu na pozemky nachádzajúce sa v obvode záhradkovej osady ZO SZZ 32-45 Šaca - Pod lesom, v katastrálnom území T.. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie.

3. Žalovaný rozhodnutím č. OU-KE-OOP6-2018/036091/Nan zo dňa 11.09.2018 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“) potvrdil prvostupňové rozhodnutie a odvolanie žalobkyne zamietol. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že navrhovatelia v čase príprav návrhov kúpnych zmlúv, a to ešte pred podaním návrhu na začatie konania, vychádzali z LV č. XXXX a XXXX zo dňa 02.06.1999, na ktorých sú uvedené parcely v obvode zriadenej záhradkovej osady, ktoré sa vyporiadávajú v zmysle zákona č. 64/1997 Z. z. Žalobkyňa bola v čase vypracovania návrhov kúpnych zmlúv vlastníčkou pozemkov uvedených na LV. Návrhy kúpnych zmlúv jej boli zaslané, o čom svedčí podací hárok zo dňa 11.02.2000 a taktiež jej stanovisko zo dňa 29.02.2000.

II.

4. Žalobkyňa podala proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 8S/86/2018-260 zo dňa 28.03.2019 tak, že žalobu zamietol a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

5. V odôvodnení rozsudku citoval § 7 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. (pozn. kasačného súdu: krajský súd nesprávne uviedol „zákon č. 64/1977 Zb.“), § 8 ods. 2 a 3, § 9 ods. 1, § 18c ods. 1 až 3 zákona č. 64/1997 Z. z. Krajský súd sa zaoberal predovšetkým procesnou otázkou, či v tomto konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného mali byť ako ďalší účastníci v zmysle § 32 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“) užívatelia pozemkov v predmetnej záhradkovej osade a Slovenský pozemkový fond, resp. iba žalobkyňa. Zákon č. 64/1997 Z. z. v § 6 vymedzuje okruh účastníkov v konaní o pozemkových úpravách podľa osobitného predpisu na účely vyporiadania pozemkov v zriadených v záhradkových osadách tak, že sú nimi užívatelia, záhradkárská organizácia, vlastníci a Slovenský pozemkový fond. Toto konanie je potrebné rozdeliť do niekoľkých etáp, pričom každá etapa musí byť právoplatne skončená a až potom možno pokračovať v ďalšej etape. Podľa názoru krajského súdu je potrebné posudzovať okruh účastníkov správneho konania vždy samostatne, pokiaľ ide o predmet rozhodovania správneho orgánu v rámci konania, ktorého konečným cieľom má byť vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v zriadených záhradkových osadách.

6. Z administratívneho spisu OÚ KE, PLO nesporne vyplýva, že návrh kúpnej zmluvy bol žalobkyňi doručený a reagovala naň stanoviskom zo dňa 29.02.2000, v ktorom vyjadrila nesúhlas s predloženým návrhom. Aj na pojednávaní dňa 28.03.2019 uviedla, že nespochybňuje skutočnosť, že na predmetný návrh reagovala týmto podaním. Jej tvrdenie, že užívateľ pozemku jej doposiaľ nezaplatil splatné nájomné, ako aj poukázanie na nález Ústavného súdu SR, nemajú charakter námietky proti úvodným podkladom, a preto ich správne orgány nevyhodnotili ako spôsobilé námietky v zmysle § 8 ods. 3 zákona č. 64/1997 Z. z.

7. Ako nedôvodnú vyhodnotil krajský súd tiež námietku žalobkyne, že predseda ZO SZZ Pod Lesom Košice - Šaca nebol v súvislosti s doručovaním návrhov kúpnych zmlúv oprávnenou osobou na zastupovanie v zmysle § 31 a § 43a a nasl. Občianskeho zákonníka. Táto osoba zabezpečovala iba doručenie návrhov kúpnych zmlúv, v ktorých vystupovali ako zmluvné strany vlastníci pozemkov ako predávajúci a užívatelia pozemkov ako kupujúci. Keďže Mgr. Z. R. nebol v týchto návrhoch zmluvnou stranou, nebolo potrebné, aby disponoval plnomocenstvom na hmotnoprávne úkony v zmysle § 31 Občianskeho zákonníka.

8. Rovnako ako nedôvodnú vyhodnotil krajský súd ďalšiu námietku žalobkyne týkajúcu sa nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok

dôvodov. Napadnuté rozhodnutie žalovaného zodpovedá požiadavkam ustanoveným v § 47 v nadväznosti na § 18 ods. 2 správneho poriadku. Podľa jeho názoru správne orgány oboch stupňov vec po právnej stránke posúdili správne.

III.

9. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa (sťažovateľka) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a zároveň jej prizná náhradu trov konania.

10. V prvom rade poukázala na priebeh doterajšieho konania namietajúc, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, nevychádza zo spoľahlivo zisteného stavu veci, je nesprávne a arbitrárne. Ďalej namietala, že správny orgán po doručení návrhu na začatie konania neustálil okruh známych vlastníkov ku dňu 10.12.2000, nakoľko vychádzal z listín datovaných najmä ku dňu 03.12.1997, 02.06.1999, 23.11.1999 a 04.12.1999.

11. Okrem spracovania perfektného návrhu kúpnej zmluvy je v rámci konania o vyporiadanie vlastníctva k pozemkom povinnosť užívateľa pozemku preukázať, že vlastníci odmietli uzavrieť kúpnu zmluvu alebo sa v určenej lehote od doručenia návrhu kúpnej zmluvy k jej návrhu nevyjadrili. V tejto súvislosti poukázala na to, že z podacích hárkov vyplýva, že dňa 11.02.2000 Mgr. Z. R. podal na poštovú prepravu celkovo 102 nešpecifikovaných zásielok napriek tomu, že nebol oprávnenou osobou na zastupovanie v zmysle § 31 a § 43a a nasl. Občianskeho zákonníka. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/129/2010 zo dňa 28.01.2011 vyplýva, že doručienka k zásielke je verejnou listinou, pričom v tomto prípade nebola použitá. Vzhľadom na tieto skutočnosti sťažovateľka trvala na tom, že jej nebol zo strany užívateľa pozemku doručený návrh kúpnej zmluvy vrátane návrhu ceny a ďalších jej podstatných náležitostí. To znamená, že nevznikol predpoklad pre možnosť posúdenia návrhu, resp. pre márne uplynutie lehoty stanovenej primerane v § 7 ods. 2 zákona č. 64/1997 Z. z. a preto navrhovala žalovanému, aby vyhovel jej odvolaniu a zastavil konanie.

12. Sťažovateľka mala za to, že krajský súd pristúpil k rozhodovaniu formalisticky a nevysporiadal sa relevantne s jej argumentáciou. To, že sa zmenili vlastníci pozemkov (titulom prevodu alebo prechodu), mal štát rešpektovať v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Krajský súd tiež nevzal do úvahy odlišný postup iných senátov, ktoré napr. v konaniach vedených pod sp. zn. 7S/158/2018, 7S/161/2018, 7S/155/2018, pribrali do konania opomenutých účastníkov konania. Podľa názoru sťažovateľky mali byť tieto osoby pribraté aj v tomto konaní. Záhradková osada ako súbor nehnuteľností sa vysporiadava ako celok a nie individuálne tak, ako to uskutočnil správny orgán.

13. Krajský súd ani po opakovanom upozornení sťažovateľkou na to, že jej nebolo doručené rozhodnutie o odkladnom účinku žaloby, rozhodol vo veci samej ešte pred jeho doručením. Túto skutočnosť označila za zásadné procesné pochybenie.

14. Ďalej sťažovateľka poukázala na to, že jej prejav vôle bol adresovaný Mgr. R., ktorý nebol splnomocnený ani na doručovanie a ani na prijímanie akýchkoľvek listín. Aj napriek tomu, že sťažovateľka odpovedala na list, nie je v konaní preukázané riadne doručenie všetkým osobám uvedeným v podacom hárku (podací hárok preukazuje len odoslanie a nie doručenie). Rovnako je potrebné konštatovať, že sťažovateľka adresovala list nesprávnejmu subjektu. Stále platí, že návrh kúpnej zmluvy vrátane návrhu ceny a jej podstatných náležitostí nebol riadne doručený všetkým vlastníkom.

15. Záverom sťažovateľka zhrnula, v čom vidí vady napadnutého rozhodnutia žalovaného, a to, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci a skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu. Taktiež podľa jej názoru došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie žalovaného označila za nepreskúmateľné pre

nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov a predovšetkým zdôraznila, že v konaní správneho orgánu bolo viacero závažných väd, ktoré mali vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného. Vzhľadom na to, že sa žalovaný nevysporiadal s jej argumentáciou, mala za to, že došlo k porušeniu jej ústavne garantovaného práva na inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces.

IV.

16. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

V.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g) S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 S.s.p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne (sťažovateľky) nie je dôvodná.

18. Orgány aplikujúce právo musia pri svojej činnosti postupovať tak, aby interpretačné a aplikačné problémy riešili s maximálnou mierou racionality. Právny normatívny systém totiž predstavuje iba jeden zo spôsobov riešenia spoločenských konfliktov, ktorý nie je možné od ostatných systémov celkom oddeliť (a nebolo by to ani zmysluplné) a preto tak pri myšlienkových postupoch v oblasti práva nie je možné abstrahovať od všeobecne platných pravidiel a predstáv. Úlohou súdu v podmienkach materiálneho právneho štátu je nájsť také riešenie, ktoré je v súlade so všeobecnou ideou spravodlivosti, resp. v súlade s prirodzeno - právnymi princípmi. Vždy je pritom nevyhnutné vychádzať z individuálnych, teda na konkrétnych skutkových zisteniach založených rozmeroch každej súdom prejednávanej veci. Vedený týmito premisami zväzil kasačný súd otázku dôvodnosti kasačnej sťažnosti nasledovne.

19. Je nesporné, že užívatelia pozemkov v záhradkovej osade ZO SZZ 32-45 Šaca - Pod Lesom predložili OÚ KE, PLO návrh na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v uvedenej záhradkovej osade, v ktorej je sťažovateľka spoluvlastníčkou pozemku parc. č. 997, zapísaného na LV č. XXXX a vlastníčkou pozemku parc. č. 1064, zapísaného na LV č. XXXX, v celkovej výmere 429,67 m², s hodnotou vlastníckeho podielu 3 549,05 eur. Sporným sa v konaní stala otázka, či jej bol zo strany užívateľa pozemku riadne doručený návrh kúpnej zmluvy vrátane návrhu ceny a ďalších jej podstatných náležitostí.

20. Z administratívneho spisu mal kasačný súd za preukázané, že návrh kúpnej zmluvy jej bol zaslaný aj riadne doručený. O zaslaní svedčí podací hárok zo dňa 11.02.2000 tvoriaci súčasť administratívneho spisu a o doručení skutočnosť, že listom zo dňa 29.02.2000, adresovaným Mgr. Z. R., sťažovateľka reagovala na predložený návrh vyjadriac nesúhlas s ním, ako aj s určenou sumou. Na tomto mieste je potrebné vyjadriť sa k spôsobom doručovania písomností.

21. Jedným zo spôsobov doručovania písomností je doručovanie prostredníctvom pošty (poskytovateľa univerzálnej poštovej služby). Takýmto spôsobom môže byť realizované jednak obyčajné doručovanie, ako aj doručovanie do vlastných rúk. Právna úprava doručovania písomností prostredníctvom pošty je obsiahnutá v zákone č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj v poštových podmienkach pošty. Ak má odosielateľ záujem o potvrdenie prevzatia, resp. odopretia písomností realizovaného prostredníctvom pošty, doručovanie sa uskutoční s tzv. „doručenkou“. Po prevzatí písomností adresát potvrdí prevzatie na doručenke, ktorú následne potvrdí aj zamestnanec pošty a opatrí pečiatkou. Táto doručenka je následne zaslaná odosielateľovi zásielky. V prejednávanej veci však Mgr. Z. R. zaslal predmetný návrh kúpnej zmluvy s návrhom ceny a ďalšími podstatnými náležitosťami, formou tzv. „obyčajného“ doručovania prostredníctvom podacieho hárku, na ktorom boli uvedení všetci adresáti a nie do vlastných rúk, ktoré sa preukazuje podpisom na doručenke. Vzhľadom na to, že sťažovateľka reagovala na predmetný návrh listom zo dňa 29.02.2000, nemal kasačný súd dôvod pochybovať o jeho nedoručení sťažovateľke ani o tom, že by nemala možnosť oboznámiť sa s jeho obsahom.

22. Pokiaľ ide o preukázanie doručenia ostatným vlastníkom, kasačný súd uvádza, že predmetom tohto konania je preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného vo vzťahu k sťažovateľke a nie vo vzťahu k ostatným vlastníkom. Nebolo preto potrebné, aby krajský súd a ani kasačný súd skúmal doručenie návrhu kúpnej zmluvy vo vzťahu k osobám, ktoré neboli účastníkmi správneho konania, v rámci ktorého bolo vydané napadnuté rozhodnutie žalovaného.

23. V tejto súvislosti považoval kasačný súd za potrebné vysporiadať sa aj s námietkou sťažovateľky ohľadom absencie plnomocenstva udeleného Mgr. Z. na doručovanie predmetného návrhu kúpnej zmluvy. Toto tvrdenie sťažovateľky nemožno akceptovať, nakoľko v žiadnom všeobecne záväznom právnom predpise nie je ustanovená povinnosť udeliť plnomocenstvo akejkoľvek fyzickej osobe na to, aby išla na poštu za účelom odoslania zásielky. Inak povedané, zásielku môže zaniest' na poštu aj maloleté dieťa, ktoré nie je spôsobilé na právne úkony alebo ktokoľvek iný, komu daná fyzická osoba zverí svoju zásielku na to, aby ju na pošte odovzdala za účelom jej odoslania adresátovi. Dôležité v danom prípade je, že v návrhoch kúpnych zmlúv boli uvedení ako predávajúci vlastníci a užívatelia ako kupujúci. V návrhoch zmlúv, ktorých doručenie len zabezpečil Mgr. Z. R., nebol zmluvnou stranou, a teda nepotreboval plnomocenstvo v zmysle § 31 Občianskeho zákonníka.

24. Pokiaľ ide o požiadavku sťažovateľky, aby boli do konania pribratí všetci vlastníci, kasačný súd zastáva názor, že takýto postup jednak nebol vôbec potrebný, a jednak by bol v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania. Pribratím všetkých vlastníkov (ako aj užívateľov) do tohto konania (a v tomto štádiu) by sa fakticky z prejednávanej veci stala takmer „neskončiteľná“ vec, nakoľko súd je vždy povinný ustáliť okruh účastníkov konania, ktorí častokrát menia adresy trvalého pobytu, prípadne môže dôjsť k úmrtiu a súd musí zisťovať nové aktuálne adresy, prípadne právnych nástupcov pôvodných účastníkov konania, čo neúmerne predlžuje súdne konanie. Navyše, v prejednávanej veci ani nebolo potrebné pribrať všetkých vlastníkov do konania z dôvodu, že v tomto štádiu konania ide iba o prerokovanie námietky sťažovateľky proti úvodným podkladom v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. V danom prípade by totiž išlo o tzv. samostatné spoločenstvo.

25. V zmysle § 25 veta prvá S.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii.

26. Samostatné spoločenstvo je upravené v § 76 Civilného sporového poriadku tak, že je ním procesné spoločenstvo, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba. Súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne. Uvedené ustanovenie umožňuje, aby na jednej alebo na oboch stranách vystupovalo viacero subjektov. Na rozdiel od nerozlučného či núteného spoločenstva, v prípade samostatného spoločenstva koná každý z nich sám za seba (samostatne) a jeho procesné úkony nemajú žiadny vplyv na práva a povinnosti ostatných účastníkov tej ktorej procesnej strany. Pre rozlíšenie typu spoločenstva je rozhodujúci predmet konania vyplývajúci z hmotného práva. V prejednávanej veci ide o subjektívne práva sťažovateľky, ktoré mali byť podľa jej názoru porušené vydaním napadnutého rozhodnutia žalovaného a právne účinky tohto rozhodnutia majú vplyv iba na ňu a nie na všetkých vlastníkov, nakoľko sa ním rozhodovalo o ňou podaných námietkach proti úvodným podkladom.

27. Aj zo samotného účelu správnej žaloby vymedzeného v § 177 ods. 1 S.s.p. vyplýva, že smeruje k ochrane subjektívnych práv. To znamená, že všeobecná správna žaloba fyzickej alebo právnickej osoby slúži na ochranu jej subjektívnych práv spojených s preskúmaným rozhodnutím alebo opatrením žalovaného správneho orgánu a nie na ochranu práv iných osôb. Sťažovateľka sa teda mohla predmetnou žalobou domáhať iba ochrany jej subjektívnych práv a nie práv iných vlastníkov pozemkov. Je preto bezpredmetné, že v iných súdnych konaniach vedených pred krajským súdom boli pribratí iní vlastníci. Podľa názoru kasačného súdu to nebolo v tomto prípade potrebné či účelné.

28. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

29. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. nepriznal a žalovanému ich nepriznal, pretože mu právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

30. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.